51. అజ్ జారియాత్ (గాలి దుమారం) సూరా

పరిచయం

ఈ సూరా మక్కా కాలానికి చెందినది. ఇందులో మొత్తం 60 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా ముఖ్యంగా ఏకదైవారాధన, ప్రవక్తల పరంపర, దైవవాణి అవతరణ, శిక్షాబహుమానాల గురించి ప్రస్తావించింది. ఈ సూరాలో దుమ్ముధూళి రేణువులను ఎగురవేసి దూర ప్రాంతాలకు కొనిపోయే గాలి దుమారం గురించి, వర్షపు మేఘాలను కొనివచ్చే గాలి దుమారం గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. ఆ ప్రస్తావన ఆధారంగా ఈ సూరాకు ఈ పేరు పెట్టడం జరిగింది. ఈ గాలి వర్షాన్ని తీసుకొచ్చి మృతభూమికి జీవం పోసి పంటలు పండేలా చేస్తే అది మంచి ఫలితాన్ని ఇచ్చే గాలి. కాని వినాశాన్ని తీసుకొచ్చి, దేవుని శక్తిసామర్థ్యాలను చాటిచెప్పేదయితే చెడు ఫలితాన్ని ఇస్తుంది.

ఇబ్రాహీమ్ (అస) కథ దేవుని శక్తిసామర్థ్యాలకు మరో నిదర్శనాన్ని ఇస్తుంది. ఇబ్రాహీమ్(అస) చాలా ముసలివారయ్యారు. ఆయన భార్య కూడా వయోవృద్ధురాలు. ఆమెకు పిల్లలు కలిగే వయస్సు ఎప్పుడో దాటిపోయింది. వారికి సంతానం కలుగబోతోందని దైవదూతలు వారికి చెప్పారు. అది విని వారు ఆశ్చర్యపోయారు. కాని ఆ వార్త నిజమయ్యింది. ఇషాక్(అస) వారికి జన్మించారు. విశ్వాసాన్ని తిరస్కరిస్తున్న వారికి ఈ వాస్తవాలను గుర్తుచేయడం జరిగింది. సత్యాన్ని తిరస్కరించినందువల్ల వారికి ఎదురయ్యే పరిణామాల గురించి వారిని హెచ్చరించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా గతకాలాలకు చెందిన కొన్ని జాతుల గురించి, వారికి పట్టిన గతి గురించి తెలియజేయడం కూడా జరిగింది. ఆద్, సమూద్, లూత్(అస) జాతులు, ఫిర్ఔన్ జాతి గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. మొండిగా అవిశ్వాసం అవలంబిస్తున్న వారి నుంచి వైదొలగాలని ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు బోధించడమైంది. వారి తప్పులకు ఆయనను బాధ్యునిగా చేయడం జరగదని స్పష్టం చేసింది. అవిశ్వాసులకు దేవుని ఔన్నత్యాన్ని గుర్తు చేయాలని, వారికి దైవవాణి వల్ల ఒనగూడే ప్రయోజనాల గురించి తెలుపాలని చెప్పింది.

51. అజ్జారియాత్ సూరా

అవతరణ :మక్కా ఆయతులు : 60

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన అల్లాహ్ పేరుతో

1 దుమ్మును రేపే గాలుల సాక్షిగా![1]

2 మరి బరువును లేపే మేఘాలు (సాక్షి!)[2]

3 మరి అలవోకగా, సుతిమెత్తగా సాగి పోయే ఓడలు (సాక్షి!)[3]

4 మరి పనులను పంపకం చేసేవారు (సాక్షి!)[4]

سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ۝١

فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ۝٢

فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ۝٣

فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ۝٤

---

1. అంటే దుమ్మును, ధూళిని రేపి నలువైపులా వెదజల్లే వాయువులన్నమాట.

2. **వఖ్రున్** (**وِقْرٌ**) అంటే బరువు. **హామిలాత్** (**الحٰمِلٰتُ**) అంటే మేఘాలను తీసుకుని పోయే వాయువులని ఒక అర్థం. లేదా నీటి బరువును లేపుకుని పోయే మేఘాలు అన్న అర్థం కూడా వస్తుంది.

3. **జారియాత్** అంటే నీటిలో చాలా తేలికగా నడిచే ఓడలు. **'యుస్రన్'** అంటే తేలికగా నన్నమాట!

4. **ముఖస్సిమాత్** అంటే తమ పనులను పంచుకునే దైవదూతలు. వారిలో కారుణ్య దూతలూ ఉన్నారు. శిక్షను తెచ్చే దూతలు కూడా ఉన్నారు. వర్షం కురిపించే దూతలూ ఉన్నారు. అనావృష్టి దూతలూ ఉన్నారు. గాలుల దూతలూ ఉన్నారు. మృత్యుదూతలూ ఉన్నారు. కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు పై వాక్యంలో ఉన్న వాటన్నిటిని 'వాయువులు' అన్న అర్థంలో తీసుకున్నారు. ఉర్దూ అనువాదకులు ఆ అర్థం ప్రకారమే తర్జుమా చేశారు. మేము (ఉర్దూ వ్యాఖ్యాత) మాత్రం ఇబ్నె కసీర్, ఇమామ్ షౌకానీ గార్ల వ్యాఖ్యానాలను అనుసరించి ఆ వాక్యాలను కాస్త వివరించి రాశాము. పై ఆయతుల్లో ప్రమాణం చేసి విషయాన్ని వివరించటం జరిగింది. ఎవరైనా ప్రమాణం ఎప్పుడు చేస్తారు? అంటే ప్రమాణం చేయబడే వస్తువు సత్యాన్ని నిరూపించటానికి లేక మాటలో చేవ తీసుకురావటానికి లేక సదరు వస్తువును సాక్షిగా ఉంచే ఉద్దేశంతో కూడా ఆ వస్తువుపై ప్రమాణం చేయటం జరుగుతుంది. ఇక్కడ ఈ మూడవ అర్థంలోనే ప్రమాణ

5 మీకు వేటి గురించి వాగ్దానం చేయబడు తున్నదో అవి నిజంగా సత్యమైనవి.

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾

6 నిశ్చయంగా న్యాయం (తీర్పు) జరగ నున్నది.

وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

7 మార్గాలతో నిండిన ఆకాశం సాక్షిగా![5]

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾

8 నిశ్చయంగా మీరు అభిప్రాయభేదంతో కూడిన మాటలోపడి ఉన్నారు.[6]

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾

9 మరలింపబడినవాడే దాన్నుండి మరలి పోతాడు.[7]

يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾

10 నిరాధారమైన మాటలు మాట్లాడేవారు నాశనమవుదురు (గాక!)

قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾

11 వారు పరధ్యానంలో పడి, మైమరచి పోయారు.

الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾

పరంపర కొనసాగింది. ఈ నాలుగు ఆయతులలో (1 – 4) వివిధ వస్తువులను సాక్షిగా పెట్టి వచ్చే ఆయతులలో చెప్పబడే విషయం ఇది : మీకు చేయబడే వాగ్దానాలన్నీ నిజమైనవి. ప్రళయదినం తథ్యం. ఆనాడు న్యాయబద్ధంగా తీర్పు జరుగుతుంది. ఈ గాలుల పయనం, మేఘాలు నీటిని ఎత్తుకుని తిరగటం, సముద్రాలలో సునాయాసంగా నావలు నడవటం, దైవదూతలు వివిధ విధులను నిర్వర్తించటం – ప్రళయం సంభవిస్తుందనటానికి సంకేతంగా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే అత్యంత క్లిష్టమైన, అసాధా రణమైన ఈ పనులను అలవోకగా నిర్వహించే పరమ ప్రభువే ప్రళయదినాన మానవు లందరినీ తిరిగి బ్రతికిస్తాడు. ఈ పని చేయటం ఆయనకు ఏ మాత్రం కష్టసాధ్యం కాదు.

5. అందాలు చిందే ఆకాశం సాక్షిగా! అని కూడా అనువదించవచ్చు. ఎందుకంటే దేదీప్యమానమైన సూర్యచంద్రులతో, ప్రకాశమానమైన నక్షత్రాలతో, అద్భుతమైన గ్రహాలతో గగనసీమ సింగారించబడింది. అది ఒక్కో కోణం నుంచి ఒక్కో రకమైన అందాన్ని చిందిస్తూ ఉంటుంది.

6. ఓ మక్కావాసులారా! ఏ ఒక్క విషయంపై కూడా మీరు ఏకాభిప్రాయానికి రావటం లేదాయె. మా ప్రవక్తను గురించి మీరు నానా మాటలంటున్నారు. అతడు

يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٢﴾

12 ఇంతకీ తీర్పుదినం ఎప్పుడట?! అని వారు ప్రశ్నిస్తున్నారు.

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿١٣﴾

13 అది వారు అగ్నిలో మాడ్చబడే దినమై ఉంటుంది.[8]

ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ ؕ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿١٤﴾

14 మీ శిక్ష యొక్క రుచి చూడండి.[9] ఏ శిక్ష గురించి మీరు హడావిడి చేశారో ఆ శిక్ష ఇదే! (అని వారితో అనబడు తుంది).

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿١٥﴾

15 నిశ్చయంగా భక్తిపరులు మాత్రం ఉద్యానవనాల, ఊటల మధ్య ఉంటారు.

اٰخِذِيْنَ مَاۤ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ﴿١٦﴾

16 తమ ప్రభువు తమకు ప్రసాదించిన దాన్ని వారు గ్రహిస్తూ ఉంటారు. వారు అంతకుముందు సదాచార సంపన్నులుగా ఉండేవారు.

كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿١٧﴾

17 వారు రాత్రిపూట చాలా తక్కువగా నిద్రించేవారు.[10]

కవిపుంగవుడని కొందరంటే జ్యోతిష్యుడని మరి కొందరంటున్నారు. అసత్యవాది అని కొందరు ఆరోపిస్తున్నారు. ప్రళయదినాన్ని కొందరు పూర్తిగా కొట్టిపారేయగా, మరి కొంతమంది దాని గురించి సంశయంలో పడి ఉన్నారు. మీలో కొందరు ఒకవైపు అల్లాహ్‌ను సృష్టికర్తగా, ఉపాధి ప్రదాతగా అంగీకరిస్తూనే మరోవైపు ఇతర దేముళ్లను కూడా చేరుస్తున్నారు. మీ ధోరణిలో ఏమాత్రం స్పష్టత, విజ్ఞత లేదు.

7. అంటే సత్యం నుండి విముఖుడైనవాడు, ముహమ్మద్ (సల్లం)ను విశ్వసించే విషయమై తిరిగిపోయినవాడు అని భావం. లేదా దేవుని తరఫున సద్బుద్ధిని పొందిన వ్యక్తి ఈ భేదాభిప్రాయానికి దూరంగా మసలుకున్నాడు అన్న అర్థం కూడా వస్తుంది.

8. **యుఫ్తనూన్** అంటే 'పరీక్షించబడతార'ని అసలు అర్థం. ఇక్కడ దాని భావం అగ్నితో కాల్చబడతారు. బంగారాన్ని ఏ విధంగా అగ్నిలో కాల్చి దాన్ని పరికించటం జరుగుతుందో అదేవిధంగా వీళ్లు నరకాగ్నిలో కాల్చబడతారు.

9. అంటే అగ్ని యాతనను చవిచూడండి అని భావం.

18 రాత్రి చివరి గడియలలో క్షమాపణకై (అల్లాహ్‌ను) వేడుకునేవారు.[11]

وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿١٨﴾

19 వారి ధనంలో యాచించేవారికి, యాచించని పేదవారికి కూడా హక్కుండేది.[12]

وَفِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿١٩﴾

20 నమ్మేవారికి భూమిలో పలు నిదర్శనాలున్నాయి.

وَفِي الْاَرْضِ اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ﴿٢٠﴾

21 స్వయంగా మీ ఆత్మలలో (అస్తిత్వంలో) కూడా ఉన్నాయి. మరి మీరు పరిశీలనగా చూడటం లేదా?

وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٢١﴾

22 ఇంకా మీ ఉపాధి, దాంతోపాటు మీకు వాగ్దానం చేయబడేదంతా ఆకాశంలోనే ఉంది.[13]

وَفِي السَّمَاۗءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿٢٢﴾

10. **'హుజూవున్'** (هُجُوْعٌ) అంటే రాత్రి నిద్రపోవటం అని అర్థం. రాత్రిపూట చాలా తక్కువగా నిద్రపోయేవారంటే అర్థం రాత్రంతా వారు అలసత్వానికి లోనై ఉండటమో లేక విషయ లోలత్వంలో పడి ఉండటమో కాకుండా రాత్రిలో కొంతభాగాన్ని దైవారాధన కోసం కేటాయించేవారు. తమ తప్పిదాలపై దైవసన్నిధిలో దుఃఖంతో విలపించేవారు. హదీసులలో కూడా రాత్రి జాగారం గురించి తాకీదు వచ్చింది. ఉదాహరణకు ఒక హదీసులో ఇలా అనబడింది: "ప్రజలారా! జనులకు అన్నంపెట్టండి. బంధుత్వాలను కలపండి. సలాంను సర్వసామాన్యం చేయండి. రాత్రి పూట ప్రజలు ఆదమరచి నిద్రపోతున్న సమయంలో లేచి నమాజు చేయండి–నిశ్చింతగా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు" (ముస్నదె అహ్మద్ – 5/451).

11. రాత్రి చివరి జాము దుఆ స్వీకారానికి చాలా అనువైన సమయం. హదీసులో ఇలా అనబడింది: "రాత్రి చివరి (మూడోవంతు) భాగం మిగిలి ఉండగా అల్లాహ్ భూమండలానికి సమీపంలో నున్న ఆకాశంపై దిగి వచ్చి, ఈ విధంగా పిలుస్తాడు: 'పశ్చాత్తాపం చెందే వారెవరైనా ఉన్నారా? నేను వారి పశ్చాత్తాపాన్ని ఆమోదిస్తాను. మన్నింపుకై ప్రార్థించే వారెవరయినా ఉంటే, నేను వారిని మన్నిస్తాను. అర్థించేవారెవరయినా

23 కనుక భూమ్యాకాశాల ప్రభువు సాక్షిగా! ముమ్మాటికీ ఇది[14] సత్యం. మీరు పరస్పరం మాట్లాడుకుంటున్నట్లే (సత్య మిది).

فَوَرَبِّ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿٢٣﴾

24 (ఓ ప్రవక్తా!) ఏమిటి, ఇబ్రాహీము యొక్క గౌరవనీయులైన అతిథుల గాథ నీకు చేరిందా?![15]

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ﴿٢٤﴾

25 వారతని దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు అతనికి 'సలామ్' చెప్పారు. అతను కూడా సలాంకు జవాబు చెప్పి, 'వీళ్లు అపరిచిత వ్యక్తుల్లా ఉన్నారే!' (అనుకున్నాడు).[16]

اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ۗ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٢٥﴾

ఉంటే నేను వారి అర్థింపుకు ఆమోదముద్ర వేస్తాను.' ఆయన అలా పిలుస్తూనే ఉంటాడు. తెల్లవారిపోతుంది." (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబు సలాతిల్ ముసాఫిరీన్).

12. ఇక్కడ అడగనివారు (మహ్రూమ్) అంటే, అవసరం ఉన్నప్పటికీ ఆత్మాభిమానం వల్ల చేయి చాపకుండా జాగ్రత్తపడేవారని అర్థం. లేదా ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా తన దగ్గర ఉన్నదంతా తుడిచిపెట్టుకుపోయిన వారని భావం.

13. అంటే వర్షం కురిసేది ఆకాశం నుంచే కదా! ఆ వర్షపు నీటి ద్వారా మీకు ఆహారం సమకూరుతుంది. ఈనాడు మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న స్వర్గనరకాలు, సత్కర్మల ప్రతిఫలం, దుష్కర్మల ప్రతిఫలం కూడా ఆకాశాలలోనే ఉన్నాయి.

14. **'ఇది'** అంటే ఇప్పటివరకూ చెప్పబడిన విషయాలన్నమాట! ఇక్కడ ప్రమాణం చేసి మరీ చెప్పటంలోని ఉద్దేశం ఏమిటంటే – ఆకాశం నుంచి వర్షం కురవటం ఎంత సత్యమో ప్రళయదినం కూడా అంతే సత్యం. మీరు ఈనాడు ఒండొకరితో మాట్లాడుకోవటం ఎంత సత్యమో పరలోకంలో శిక్షా బహుమానాలు కూడా అంతే సత్యం. అందులో సందిగ్ధానికి ఆస్కారమే లేదు.

15. దేవుడు తన అంతిమ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను ఇలా ప్రశ్నించటంలోని ఆంతర్యం ఏమిటో తెలుసా? ఈ సంగతి నిజానికి నీకు తెలీదు. మేము నీకు 'వహీ' ద్వారా తెలియపరుస్తున్నాము అని దీని ఉద్దేశం.

16. ఈ మాటను బిగ్గరగా కాకుండా తన మనసులోనే అనుకున్నాడు.

26 తరువాత (మారు మాట్లాడకుండా గబగబా) తన ఇంటివారివద్దకు వెళ్ళి, ఒక బలిసిన ఆవుదూడను (దాని మాంసము వేయించి) తెచ్చాడు.

فَرَاغَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾

27 దాన్ని వారి ముందు సమర్పించాడు. "(అయ్యో!) మీరు తినరేమిటీ?"అన్నాడు.[17]

فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾

28 (అప్పటికీ వారు తినకపోయే సరికి) వారి గురించి లోలోపలే భయపడి పోయాడు.[18] "భయపడకండి"[19] అని వారు అభయమిచ్చారు. ఇంకా వారతనికి జ్ఞానసంపన్నుడైన అబ్బాయి పుడతాడని శుభవార్త వినిపించారు.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

29 అంతలోనే అతని భార్య లబోదిబో మంటూ[20] ముందుకు వచ్చింది. నెత్తీ నోరూ బాదుకుంటూ, "హవ్వ! నేనా ముసలిదాన్ని. దానికి తోడు గొడ్రాలిని కూడా" (నాకు సంతానమేమిటి?) అని అన్నది.

فَأَقْبَلَتِ ٱمْرَأَتُهُۥ فِى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾

17. భోజనాన్ని వడ్డించిన తరువాత కూడా వాళ్లు తినకపోవటంతో మర్యాదపూర్వకంగా ఆ విధంగా అడిగాడు.

18. ఆయన ఆ క్షణంలో భయపడటానికి కారణమేమిటంటే అసలే ఆ వ్యక్తులు అపరిచితులు. అందునా రుచికరమైన ఆహారం వడ్డించిన పిదప కూడా వారు దాన్ని ముట్టుకోవటం లేదంటే వారు మంచి ఉద్దేశంతో వచ్చినట్టులేదు. బహుశా ఏదో ప్రమాదం పొంచి వుంది అని ఆయనకు అనిపించింది.

19. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) ముఖారవిందంపై ఆందోళనా ఛాయలు వ్యక్తమయ్యే సరికి ఆయనకు అభయమివ్వటం అవసరమని దైవదూతలు భావించారు. అందుకే 'భయపడకండి' అని అన్నారు.

20. **'సర్రతున్'(صَرَّةٌ)**కు మరో అర్థం అరుపులు, కేకలు. కనుక అరుస్తూ, కేకలు వేస్తూ వచ్చింది అని కూడా చెప్పవచ్చు.

30 "అవును, ఇలాగే జరుగుతుందని నీ ప్రభువు సెలవిచ్చాడు. నిశ్చయంగా ఆయన వివేకవంతుడు, సర్వం తెలిసిన వాడు" అని వారన్నారు.[21]

قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٠﴾

31 "ఓ దైవదూతలారా! ఇంతకీ మీ రాక లోని ముఖ్య ఉద్దేశం ఏమిటి?"[22] అని (ఇబ్రాహీము) అడిగాడు.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣١﴾

32 "మేము అపరాధ జనుల వైపుకు పంప బడ్డాము.[23]

قَالُوْۤا اِنَّاۤ اُرْسِلْنَاۤ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾

33 "వారిపై మట్టి రాళ్ళను కురిపించ టానికి (వచ్చాము).[24]

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٣﴾

34 "బరితెగించిపోయిన వారి కోసం నీ ప్రభువు వద్ద గుర్తులు వేయబడిన రాళ్ళవి"[25] అని వారు చెప్పారు.

مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٤﴾

35 మరి అక్కడున్న విశ్వాసులందరినీ మేము బయటికి తీసుకువచ్చాము.[26]

فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٥﴾

21. ఈ శుభవార్తను మా అంతట మేము వినిపించటం లేదు. నీ ప్రభువు చెప్పిన విషయాన్ని మాత్రమే మేము నీకు చేరవేశాము. కాబట్టి దీనిపై నువ్వు ఆశ్చర్యపోవలసిన అవసరం గానీ, శంకించవలసిన పనిగానీ లేదు. ఎందుకంటే దేవుడు తలచినది జరిగి తీరుతుంది. దానికి తిరుగులేదు అని దైవదూతలు ఆమెను సముదాయించారు.

22. **'ఖత్బున్'** (خَطْبٌ) అంటే సంగతి, గాథ అన్న అర్థాలొస్తాయి. సందర్భం ప్రకారం, ఇంతకీ ఈ శుభవార్తతో పాటు మీరొచ్చిన అసలు పనేమిటి? అని అర్థం వస్తుంది.

23. అంటే లూత్ జనులన్నమాట! వారు ఒడిగట్టిన అతిపెద్ద పాపం స్వలింగ సంపర్కం (హోమో సెక్సువాలిటీ). ఈ పాడు పనిని మొదలెట్టినవారు అసలు లూత్ జాతివారే. అందుచేత దానికి 'లవాతత్' అనే పేరు పడింది.

24. కురిపించటం అంటే, ఆ రాళ్ళ వాన ద్వారా వారిని శిక్షించటమని అర్థం. ఆ రాళ్లు ప్రత్యేక తరహా రాళ్లు. అవి ఆకాశం నుంచి కురిపించబడిన వడగళ్లు కావు. మట్టితో కాల్చబడిన రాళ్లు.

36 అయితే మేమక్కడ ముస్లింలకు చెందిన ఒక్కగానొక్క ఇల్లును మాత్రమే కను గొన్నాము.[27]	فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ۝٣٦

25. **'ముసవ్వమతన్'** అంటే గుర్తు వేయబడినవి లేక పేరు పెట్టబడినవి అని అర్థం. ఆ గుర్తుల ప్రకారం అవి శిక్షకోసం ప్రత్యేకించబడ్డాయని తెలుస్తుంది. మరికొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం చంపబడేవారి పేర్లు ఆయా రాళ్లపై లిఖించబడ్డాయి. **'ముస్రిఫీన్'** అంటే వారు హద్దులను అతిక్రమించారు. బహుదైవారాధనలో, అపమార్గంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. నీతిబాహ్యతలో, పాపిష్టి పనులలో మితిమీరి పోయారు.

26. అంటే, శిక్షను విధించకముందే ఆ బస్తీ నుండి వెడలిపొమ్మని మేము విశ్వాసులకు ఆజ్ఞాపించాము.

27. ఆ ఇల్లు ఎవరిదో కాదు, దైవప్రవక్త హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) గారిదే. ఆ ఇంట్లో ఆయనగారి ఇద్దరు కుమార్తెలు, మరి కొంతమంది విశ్వాసులు ఉండేవారు. వారు మొత్తం 13 మంది అని అనబడుతోంది. వారిలో లూత్ గారి భార్య లేదు. పైగా ఆమె తన భర్తకు వ్యతిరేకంగా లోగుట్టు కార్యకలాపాలు నిర్వర్తించి నాశనం చేయబడేవారి జాబితాలో చేర్చబడింది (ఐసరుత్తఫాసీర్).

ఇస్లాం అంటే విధేయత, సమర్పణ అని అర్థం. దైవాజ్ఞలను శిరోధార్యంగా భావించిన వాడే సిసలైన ముస్లిం. కాబట్టి ఈ లెక్కన ప్రతి విశ్వాసీ ముస్లిం అనబడతాడు. అందుకే వారికోసం (ఆ 13 మంది కోసం) మొదట 'విశ్వాసులు' అనే పదం ప్రయోగిం చబడింది. ఆ తరువాతి వచనంలో 'ముస్లింలు' అన్న పదం వాడబడింది. ఈ వాక్యాల ఆధారంగా – కొంతమంది తేడా పాటిస్తున్నట్లుగా విశ్వాసి – ముస్లిం మధ్య పెద్దగా తేడా లేదని తెలుస్తోంది. దివ్య ఖుర్ఆన్ కొన్నిచోట్ల విశ్వాసి (మోమిన్), మరికొన్నిచోట్ల ముస్లిం అనే పదం ప్రయోగించిందంటే – అరబీ నిఘంటువు ప్రకారం – ఆ పదాల మధ్య గల భావార్థం రీత్యా, సందర్భోచితంగా ఈ వైవిధ్యాన్ని ప్రదర్శించింది. కాబట్టి నిఘంటువుకన్నా షరీయతు వాస్తవికత రీత్యా దగ్గరి అనుబంధం కల అర్థానికి మనం అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం సమంజసం. జిబ్రయీల్ హదీసు ద్వారా మనం ఈ వాస్తవికతను సరిగ్గా మదించవచ్చు. "ఇస్లాం అంటే ఏమిటి?" అని హజ్రత్ జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) మహాప్రవక్త (సఅసం)ను అడిగినప్పుడు, "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ గురించి సాక్ష్యమివ్వటం, నమాజును నెలకొల్పటం, జకాత్ చెల్లించటం, ఉపవాసం పాటించటం, హజ్ చేయటం ఇస్లాం" అని చెప్పారు. ఈమాన్ (విశ్వాసం) గురించి ప్రశ్నించినపుడు, "అల్లాహ్‌ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను, ఆయన ప్రవక్తలను, (మేలు జరిగినా, కీడు జరిగినా దేవుని తరఫుననే జరుగుతుంది అన్న) విధివ్రాతను విశ్వసించటమే ఈమాన్" అని ఆయన (సఅసం) విడమరచి చెప్పారు. అంటే మనస్ఫూర్తిగా ఈ విషయాలను నమ్మటం ఈమాన్ అయితే, దైవాజ్ఞలను,

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾

37 మరి మేమక్కడ, వ్యధాభరితమైన శిక్షకు భయపడేవారి కోసం ఒక (స్పష్ట మైన) సూచనను వదలిపెట్టాము.[28]

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

38 మరి మూసా (వృత్తాంతం)లో కూడా (మా తరఫున సూచన ఉంది). మేమతనికి స్పష్టమైన ప్రమాణాన్ని ఇచ్చి ఫిరౌను వద్దకు పంపించాము.

فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

39 కాని అతను (ఫిరౌను) తన బలగాలను చూసుకుని విముఖతకు పాల్పడ్డాడు.[29] "(వీడా! వీడొక) మాంత్రికుడో లేదా పిచ్చివాడో అయిఉంటాడ"ని ప్రేలాడు.

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

40 ఎట్టకేలకు మేము అతన్నీ, అతని సైన్యాలను పట్టుకుని సముద్రంలో పడవేశాము. వాడసలు నిందార్హుడే.[30]

విధులను క్రియాత్మకంగా – ఖచ్చితంగా – పాటించటం ఇస్లాం అన్నమాట. దీని ప్రకారం ప్రతి విశ్వాసీ ముస్లిం అవుతాడు. అలాగే ప్రతి ముస్లిం విశ్వాసి అవుతాడు (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

ఇక మోమిన్‌కి – ముస్లింకి మధ్య వ్యత్యాసం పాటించేవారు చెప్పే విషయం ఇది: "ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ఒకే వర్గం కోసం మోమిన్ – ముస్లిం అనే రెండు పదాలను ప్రయోగించిన సంగతి నిజమే. కాని వాటిమధ్య కొంచెం వ్యత్యాసం ఉంది. అదేమంటే ప్రతి మోమిన్ (విశ్వాసి) ముస్లిం కూడా అయి ఉంటాడు. కాని ప్రతి ముస్లిం విశ్వాసి (మోమిన్) కానవసరం లేదు (ఇబ్నె కసీర్). మొత్తమ్మీద ఇది జ్ఞానపరమైన చర్చ. ఇరువర్గాల దగ్గర కూడా తమ తమ వాదనకు అనుకూలమైన ఆధారాలు ఉన్నాయి.

28. ఈ సూచన లేక సంపూర్ణ ఆనవాలు సర్వనాశనం చేయబడిన ఆ బస్తీలలో ఒక సుదీర్ఘ కాలం వరకూ శిక్షా నిదర్శనంగా మిగిలి ఉంది. దైవాగ్రహానికి భయపడే ప్రజలకు ఇది ఒక సూచనగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే హితబోధ ప్రభావం పడేది కూడా వారిపైనే. దైవ వాక్యాలపై చింతన చేసేది కూడా వారే.

29. అంటే, తన సైనిక బలాలను, మందీమార్బలాన్నీ, పరిపాలనా యంత్రాగాన్ని చూసుకుని ఫిరౌన్ అహంకారంతో విర్రవీగాడు.

41 అలాగే ఆదు వారిలో కూడా[31] (మా తరఫున సూచన కలదు). మేము వారిపై అశుభమైన గాలులను పంపినపుడు,[32]

وَفِيْ عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ۟ؕ

42 అవి ఏ వస్తువుపై వీచినా (ఎడాపెడా ఊపేసి) దాన్ని తుత్తునియలు చేసిగాని వదిలేవి కావు.[33]

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيْمِ ۟ؕ

43 ఇంకా సమూదు (గాథ)లో కూడా (గుణపాఠం ఉంది). "కొద్ది రోజుల పాటు లబ్ధి పొందండి"[34] అని వారితో అనబడినప్పుడు...

وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ۟

44 (వారు దారికి రాకుండా) తమ ప్రభువు ఆజ్ఞ పట్ల పెడసరి వైఖరిని ప్రదర్శించారు. తత్కారణంగా వారు చూస్తూ ఉండగానే ఒక భయంకరమైన కేక (ప్రేలుడు)[35] అమాంతం వారిని కబళించింది.

فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۟

30. అంటే – వాడి తీరుతెన్నులన్నీ నిందించదగినవే. అడుగడుగునా వాడు తలబిరుసుతనాన్ని ప్రదర్శించాడు.

31. అంటే – ఆదు జాతి వారిని అంతమొందించటం ద్వారా కూడా మేము భావితరాలకు ఒక సూచనను మిగిల్చి ఉంచాము.

32. **'రీహున్ అఖీమ్'** (رِيْحٌ عَقِيْمٌ) అంటే గొడ్రాలు అయినటువంటి గాలి అని అసలు అర్థం. అంటే నిష్ఫలమైన గాలి అన్నమాట. వృక్షజాలకు మేలు కలిగించే గుణంగానీ, వర్షాన్ని మోసుకువచ్చే సంకేతంగానీ అందులో లేదు. పైగా అది వినాశాన్ని సూచించే గాలి.

33. ఆదు జాతిని తుదముట్టించడానికి పంపబడిన గాలి అది! అది ప్రచండ వేగంతో ఏడు రాత్రులు, ఎనిమిది పగళ్లపాటు నిరాఘాటంగా వీస్తూ ఉండింది (అల్ హాఖ్ఖా సూరా).

34. అంటే, వారి కోరికపైనే దేవుడు ఆడ ఒంటెను సృజించినపుడు వారు ఆ ఒంటెను నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపేశారు. అప్పుడు వారికి మూడు రోజుల వ్యవధి ఇవ్వబడింది. ఈ మూడు రోజులపాటు మీరు ప్రాపంచిక సుఖాలను జుర్రుకోండి. మూడు రోజుల

45 అంతే! (ఆ దెబ్బకు) వారు నిలబడనూ లేకపోయారు.[36] తమకు సహాయం కూడా చేసుకోలేకపోయారు.[37]

فَمَا اسْتَطَاعُوْا مِنْ قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿٤٥﴾

46 మరి నూహ్ జాతి వారికి కూడా అంతకు మునుపు (అదే గతి పట్టింది). వారు కూడా పరమ అవిధేయులుగా ఉండే వారు.[38]

وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٤٦﴾

47 ఇంకా ఆకాశాన్ని మేము (మా) హస్తాలతో నిర్మించాము.[39] నిశ్చయంగా మేము విశాలంగా చేసేవారము.[40]

وَالسَّمَآءَ بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿٤٧﴾

48 భూమిని మేము పాన్పుగా చేశాము.[41] ఎంతయినా మేము చాలా చక్కగా పరచే వారము.

وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ الْمٰهِدُوْنَ ﴿٤٨﴾

తరువాత మీరు సర్వనాశనానికి గురవుతారు అని సమూదు జాతి వారికి చెప్పబడింది. మరి కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు దీన్ని హజ్రత్ సాలెహ్‌గారు ప్రవక్తగా తొలిదశలో చేసిన హెచ్చరికగా పేర్కొన్నారు. ఆయతులోని పదాల ద్వారా ఈ భావం కూడా స్ఫురిస్తోంది. పైగా ఈ భావమే సందర్భానికి చాలా దగ్గరగా ఉంది.

35. **సాయిఖా** (**اَلصّٰعِقَةُ**) ఇది అసలు ఆకాశం నుండి వచ్చిన భయంకరమైన గర్జన. దానికి తోడు భూమి కూడా కంపించింది. అల్ ఆరాఫ్ సూరా 78వ వచనం చూడండి.

36. కనీసం లేవలేకపోయినప్పుడు వేరొక చోటికి ఎలా పారిపోగలుగుతారు?

37. అంటే – దైవశిక్ష నుండి తమను కాపాడుకోలేకపోయారు.

38. నూహుజాతి ప్రజలు ఆద్, సమూద్, ఫిరౌను జాతులకన్నా చాలా పూర్వీకులు. వారు కూడా దైవాజ్ఞల ముందు తలఒగ్గకుండా తిరుగుబాటు వైఖరిని అవలంబించారు. తమ ప్రవక్తను హేళన చేశారు. ఎట్టకేలకు వారు కూడా ఉప్పెన ద్వారా ముంచివేయ బడ్డారు.

39. ఆకాశం లాంటి గొప్ప వస్తువునే మేము మా స్వశక్తితో సృష్టించినప్పుడు అంతకంటే గొప్ప వస్తువుల్ని సృష్టించినా ఆశ్చర్యమేముందీ?

40. ఆకాశం ముందు నుంచే చాలా విశాలంగా ఉంది. దాన్ని మేము మరింత విశాలంగా చేసినా ఆశ్చర్యపోవలసిన అవసరం లేదు. ఆ శక్తి మాకుంది. లేదా ఆకాశం నుంచి వర్షాన్ని కురిపించి ఉపాధిలో మరింత విస్తృతిని వొసగే సామర్థ్యం మాకుంది. ఇక

49 మరి మీరు హితబోధను గ్రహించే టందుకుగాను[42] మేము ప్రతి వస్తువునూ జతలు జతలుగా సృష్టించాము.[43]

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

50 కనుక మీరు అల్లాహ్ వైపు పరుగెత్తండి.[44] నేను మాత్రం ఆయన తరఫున (వచ్చి) మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించే వాణ్ణి మాత్రమే.

فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

51 అల్లాహ్‌తోపాటు మరో ఆరాధ్య దైవాన్ని చేర్చకండి. నిశ్చయంగా నేను ఆయన తరఫున మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాడిని.[45]

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۖ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

మూలంలోని **'మూసివూన్'** (**مُوسِعُونَ**) అనే పదాన్ని **'వుస్‌వున్'** (శక్తిగలవాడు) అన్న అర్థంలో గనక తీసుకున్నట్లయితే ఇలాంటి ఆకాశాలు మరెన్నింటినో చేసే శక్తి కూడా మాలో ఉన్నది, భూమ్యాకాశాలను నిర్మించి మేము అలసిపోలేదు, మా శక్తి సామర్థ్యాలు అంతులేనివి అన్న భావం వస్తుంది.

41. అంటే దాన్ని పాన్పులాగా పరచి ఉంచాము.

42. అంటే అందరినీ సృష్టించేవాడు అల్లాహ్‌యేనని, ఆయన ఒక్కడేనని, ఆయనకు సహవర్తులెవరూ లేరని మీరు తెలుసుకునేటందుకు.

43. అంటే ప్రతి వస్తువునూ జంటగా లేదా ఆడ – మగగా చేశాడు. లేదా ప్రతి వస్తువుకు విరుద్ధంగా ఉండే ఇంకొక వస్తువును సృష్టించాడు. ఉదాహరణకు : వెలుగుకు ఆపోజిట్‌గా చీకటి, మెరక ప్రాంతానికి వ్యతిరేకంగా లోతట్టు ప్రాంతం, సూర్యుడు–చంద్రుడు, తీపి–చేదు, రేయి–పగలు, మేలు–కీడు, జీవితం–మరణం, విశ్వాసం – అవిశ్వాసం, భాగ్యం – దౌర్భాగ్యం, స్వర్గం – నరకం, మానవులు – జిన్నులు మొదలగునవి. ఇన్ని వస్తువులు జతలు జతలుగా ఉన్నప్పుడు ఇహలోకానికి కూడా జత ఉండటం అవసరం. అదే పరలోకం – ప్రాపంచిక జీవితానికి ఆపోజిట్‌గా ఉన్న మరో జీవితం, మరణానంతర జీవితం!

44. అంటే మీ వల్ల జరిగిపోయిన పాపాలపై పశ్చాత్తాపం చెంది, మీ ప్రభువు సన్నిధిలో తలవంచండి. ఈ విషయంలో ఎలాంటి తాత్సారం చేయకండి.

45. అంటే మిమ్మల్ని చాలా సూటిగా హెచ్చరిస్తున్నాను. మీ శ్రేయాన్ని అభిలషిస్తూ ఒకే దేవుడైన అల్లాహ్ వైపు మరలమని, ఆయన్నే నమ్ముకోమని, ఆయన్నే ఆరాధించమని,

52 ఇలాగే వీరికి పూర్వం గడచిన వారు కూడా తమ వద్దకు వచ్చిన ప్రవక్తను గురించి, "ఇతడు మాంత్రికుడైనా అయి ఉంటాడు లేదా పిచ్చివాడైనా అయి ఉంటాడు" అనేవారు.

كَذٰلِكَ مَآ اَتَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ۝٥٢

53 ఏమిటీ, ఈ విషయాన్ని వారు ఒండొకరికి తాకీదు చేసుకుంటూ వస్తున్నారా?[46] లేదు, అసలు వారంతా తలబిరుసులే.[47]

اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ۝٥٣

54 కాబట్టి నువ్వు వాళ్ల నుండి ముఖం త్రిప్పుకో. నీపై ఎలాంటి నింద ఉండదు.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ۝٥٤

55 అయితే బోధనా కార్యక్రమాన్ని మాత్రం కొనసాగించు. ఎందుకంటే బోధన విశ్వాసులకు లాభదాయకం అవుతుంది.[48]

وَّذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٥٥

ఆయనకు భాగస్వాములుగా ఇతరులను కల్పించరాదని మీకు చెబుతున్నాను. మీరు గనక నేను చెప్పినట్లు విన్నారంటే స్వర్గ సుఖాలను పొందుతారు. అన్యథా శాశ్వితమైన స్వర్గానుగ్రహాలకు దూరమైపోతారు.

46. అంటే – భావితరాలకు చెందిన ప్రతి ఒక్కరూ తమ కాలంలో వచ్చిన ప్రవక్తను తిరస్కరించటమే గాకుండా, ఆ ప్రవక్తను మాంత్రికునిగానో, ఉన్మాదిగానో జమకట్టారు. ఈ పరిస్థితిని చూస్తే పాత తరాలవారు లోకం విడిచి వెళ్తూ తమ తర్వాతి తరాల వారికి ఈ వైఖరి గురించి తాకీదు చేసిమరీ వెళ్ళారేమో అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే వారంతా వరుసగా ఒకరి తరువాత మరొకరు ప్రవక్తలను త్రోసిపుచ్చినవారే.

47. ప్రతి జాతివారూ ఈ తిరస్కారవైఖరిలో ఇతరులను మించినవారే. తిరస్కారం పెనుభూతంలా వారి అణువణువునూ పెనవేసుకుపోయింది. సత్యం పట్ల వారి హృదయకవాటాలు మూసుకుపోయాయి. ప్రవక్తల పట్ల వారి ధోరణి ఇంచుమించు ఒకేవిధంగా ఉండేది. పూర్వీకులు ఏం చెప్పేవారో, ఏం చేసేవారో తరువాతి వారు కూడా అదే చెప్పేవారు, అదే చేసేవారు. కనుక సత్యతిరస్కారం విషయంలో వారంతా ఒకే గూటి పక్షులు.

48. ఎందుకంటే హితబోధ వల్ల ప్రయోజనం చేకూరేది విశ్వాసులకే. లేదా ఓ ప్రవక్తా! నీవు మాత్రం నీ బోధనా కార్యక్రమాన్ని యథాప్రకారం కొనసాగిస్తూ ఉండు. ఈ

56 నేను జిన్నాతులను, మానవులను సృష్టించినది వారు నన్ను ఆరాధించటానికి మాత్రమే.[49]

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦

57 నేను వారి నుండి జీవనోపాధిని కోరటం లేదు. వారు నాకు అన్నం పెట్టాలని కూడా నేను కోరటం లేదు.[50]

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ۝٥٧

58 అల్లాహ్‌యే స్వయంగా అందరికీ ఉపాధిని సమకూర్చేవాడు. ఆయన మహా శక్తిశాలి, మహాబలుడు.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝٥٨

59 కాబట్టి ఈ దుర్మార్గుల్లాంటివారికి ఏ వంతు లభించిందో అలాంటి వంతే వీరికి కూడా లభిస్తుంది.[51] కాబట్టి వారు దాని కోసం నన్ను తొందరపెట్టరాదు.[52]

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ۝٥٩

60 ఏ దినం గురించి వాగ్దానం చేయబడుతున్నదో ఆ దినాన అవిశ్వాసులకు మూడటం తథ్యం.

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝٦٠

బోధనవల్ల దేవుడు సద్బుద్ధి ప్రసాదించే వారికి తప్పక ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. వారు తప్పకుండా ఇస్లాం ధర్మం స్వీకరిస్తారని భావం.

49. మానవులను, జిన్నులను పుట్టించటంలోని తన ఉద్దేశ్యమేమిటో దేవుడు ఈ వాక్యంలో తెలియపరచాడు. వారంతా తనను మాత్రమే ఆరాధించాలి, తనకు మాత్రమే విధేయత చూపాలన్నది ఆయన అభిమతం. అయితే దానికోసం ఆయన మనుషులనుగానీ, జిన్నాతులనుగానీ కట్టుబానిసలుగా చేసుకోలేదు. వారి స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలను హరించలేదు. ఒకవేళ అదేగనక అయివుంటే మనుషులు, జిన్నాతులు తమకు ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా దైవారాధనకు కట్టుబడి ఉండేవారు. కాని దేవుడు వారికి స్వేచ్ఛను ఇస్తూనే తనను ఆరాధించమని కోరాడు. వారి పుట్టుకలోని పరమార్థాన్ని వారికిక్కడ జ్ఞాపకం చేశాడు. ఈ పరమార్థాన్ని విస్మరించిన వారికి పరలోకంలో ఎదురయ్యే పరాభవాన్ని గురించి కూడా హెచ్చరించాడు.

50. ఈ ఆరాధన మరియు విధేయత ద్వారా నా పోషణ జరుగుతుందని అనుకుంటున్నారేమో! అదేమీ కాదు. ప్రపంచంలో మీరు కల్పించే చిల్లర దేవుళ్ల లాంటి వాణ్ణి కాను

నేను. ఆ మాటకొస్తే భూమ్యాకాశాల్లోని సమస్త ఖజానాలు నా అధీనంలోనే ఉన్నాయి. నా ఆరాధన వల్ల నా భక్తులకే లాభం చేకూరుతుంది. వారికి ఇహపరాల సాఫల్యం కలుగుతుంది. అంతేగాని నాకు చేకూరే ప్రయోజనం ఏమీ ఉండదు.

51. అంటే – లోగడ కుఫ్ర్‌కు, షిర్క్‌కు పాల్పడిన వారికి వారి వంతు శిక్ష వారికెలా వడ్డించబడిందో అలాగే మీలోని దుర్మార్గులకు కూడా వారి వంతు శిక్ష వడ్డించ బడుతుంది.

మూలంలో **'జనూబ్'** (ذَنُوْبٌ) అని ఉంది. నిండు కడవ అని దాని అసలు అర్థం. కడవతో బావి నుండి నీటిని చేది పంచటం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా 'జనూబ్' అన్న పదం పంపకం, వంతు, భాగం అనే అర్థాల్లో ఉపయోగించబడుతోంది.

52. అయితే వారి వంతు శిక్ష వారికి ఎప్పుడు పడుతుంది? ఇది దేవుని ప్రణాళికనుబట్టి ఉంటుంది. కాబట్టి శిక్ష కోరటంలో వారు హడావిడి చేయరాదు. ఆ సమయం వచ్చి నప్పుడు దుర్మార్గులు దాన్నుండి తప్పించుకోలేరు.